

STEWARDSHIP EN DE BIJEN

Tijdens een recent gehouden Open Space bijeenkomst bespraken we met ongeveer 20 deelnemers de betekenis van Stewardship en de plaats van dit begrip binnen Nyenrode. Immers de drie kernwaarden van de business universiteit zijn leadership, entrepreneurship en stewardship. Al snel werd duidelijk dat eenieder een duidelijk beeld heeft bij de eerste twee begrippen, maar het laatste was toch moeilijk te duiden. Best begrijpelijk want een eenduidige definitie en vertaling is niet voorhanden. Volgens de website van Nyenrode staat stewardship voor verantwoordelijkheid nemen en rekening houden met de belangen van anderen en toekomstige generaties. Logisch dat er al snel woorden

werden gebuikt als duurzaamheid, sustainability en rentmeesterschap.

Door ons zelf in vier groepen op te splitsten met de opdracht om een pamflet te ontwerpen dat bij overal binnen Nyenrode kan worden opgehangen om zo inhoud te geven aan stewardship, ontstonden er diverse mooie creatieve interpretaties. Termen als 'waarden-gedreven' gaat voor 'business-gedreven' en 'maatschappij-verrijking' gaat voor 'zelfverrijking', geven duidelijk een eerste gevoel over stewardship. Maar ook begrippen als 'zelfontwikkeling', 'geven is ontvangen', 'silo's doorbreken' kwamen op de pamfletten.

Een boeiende discussie ontstond over de betekenis en inspiratie vanuit het verleden. Waarom is Nyenrode opgezet en met welk doel? Het NOIB (voorloper van Nyenrode) had als doel om de export op gang te helpen en Nederland in het buitenland te vertegenwoordigen. Dat tot "heil van de discipelen, het land, het volk en tot heil van de wijdere kring". Daarbij spelen karaktervorming, zelftucht, plichtsgevoel en burgerzin een essentiële rol. Aldus Jacques Postma bij zijn aantreden als rector in 1950.

Eigenlijk zijn deze doelstellingen uit 1950 nog steeds relevant. Maar vaak gebruiken we andere woorden. Zo werd de stelling geponeerd op één van de pamfletten dat een

Nyenrodiaan (zowel studenten als medewerkers) de wereld verbetert, maar altijd begint bij zichzelf. De inspiratie uit het verleden moet zorgen voor de verantwoordelijkheid voor de toekomst. De vraag blijft natuurlijk of dit de essentie is van stewardship.

Tijdens de bijeenkomst werd er ook een link gelegd met bijen. Bijen zijn van levensbelang voor de natuur en dus voor onze leefomgeving. Bijen kijken naar buiten: ze bewaken de balans tussen de vraag van hun eigen bijenvolk en het aanbod van de 'drachtbronnen' (de nectarrijke, bloemdragende planten). Binnen bijenvolken heerst een diepgaand, instinctief besef van wederzijds belang.

Een bijenvolk kent een hechte leefgemeenschap. De voortplanting is er niet gericht op een enkele bij, maar op overleving van de hele bijengemeenschap. Een nest in stand houden, vereist hechte samenwerking. De duizenden bijen verrichten gecoördineerd hun taken zonder centrale autoriteit. Ze kennen een platte organisatie, waarbij initiatieven decentraal worden genomen, op het laagste niveau (bottom-up). Allemaal aspecten die raken aan het begrip en gevoel van stewardship.

We verwijzen voor meer informatie graag naar een artikel in NRC Handelsblad van 12 juli 2014 met de titel "Wat bankiers van bijen kunnen leren".

Moraal van dit verhaal: tijdens de Open Space-sessie werd duidelijk dat we met elkaar graag iets willen doen aan de invulling van stewardship. Onze suggestie is om de studenten (maar ook medewerkers) een jaar lang een imkeropleiding te laten volgen op de campus. Een relatief geringe tijdsinvestering met potentieel bijzondere uitkomsten. Het verantwoordelijkheidsgevoel van het creëren en beheren van een eigen bijenvolkje is intens. We zijn ervan overtuigd dat we het gevoel die we voor de bijen krijgen een directe invloed heeft op het denken over stewardship. Hoe de definitie er ook uit mag zien.

Michel T. Rudolphie (research fellow Nyenrode Business Universiteit & imker in opleiding), foto onder.

André Nijhof (professor Sustainable Business & Stewardship, Nyenrode Business Universiteit).

